

NA STRAŽI MIRA

Pod rukovodstvom Komunističke partije koju je stvorio Lenjin, naša socijalistička domovina je za pola stoleća prošla velik i slavan put. Zajedno sa sovjetskom državom rasle su i jačale oružane snage SSSR — verna straža tekovina velikog Oktobra.

Problem oružane zaštite socijalističke domovine iskrsao je pred Komunističkom partijom još u prvim danima posle pobeđe oktobarske revolucije. Imperijalističke države odbacile su date miroljubive predloge sovjetske vlade i svim silama se upinjale da uguše Republiku Sovjeta. Udruživši se sa svrgnutim eksploatatorskim klasama Rusije, imperijalisti su opasali sovjetsku Rusiju ognjenim prstenom frontova, predviđajući joj neminovnu smrt.

Da bi se zaštitila mlada sovjetska država bilo je potrebno za relativno kratko vreme stvoriti novu armiju — i ona je doista i stvorena. Određujući njenu istorijsku misiju Lenjin je rekao: „... Ta armija treba da sačuva tekovine revolucije, našu narodnu vlast, savete vojnih, radničkih i seljačkih deputata, čitav novi, istinski demokratski sistem — od svih narodnih neprijatelja, koji sada upotrebljavaju sva sredstva da bi ugušili revoluciju. Ti neprijatelji su kapitalisti celog sveta, organizovani u pohodu protiv ruske revolucije, koja nosi izbavljenje svim trudbenicima”.

Crvena armija je stvarana u izvanredno teškim okolnostima — pod vatrom neprijatelja, u uslovima ogromnog razaranja zemlje. Naša država nije tada mogla da je snabde svim neophodnim za vođenje borbe sa dobro naoružanim trupama intervenista i belogardejaca. No bez obzira na njihovo ekonomsko i vojno preimućstvo, monarhisti i drugi neprijatelji mlade Sovjetske Republike pretrpeli su poraze. Crvena Armija je odbranila tekovine revolucije, otadžbinu trudbenika celog sveta. Kraha udruženih snaga intervencionista i belogardejaca jasno je pokazao snagu i nepobedivost armije koja je rođena u narodnoj revoluciji.

Pobedonosno završivši građanski rat, zemlja je prešla na mirnu privrednu i kulturnu izgradnju. Sovjetska vlada, sprovodeći politiku mira i prijateljstva među narodima, ne jednom je istupala s predlozima o opštem i potpunom razoružanju. Ali imperijalisti su svaki put odgovarali samo trkom u naoružanju i iznosili nove planove napada na SSSR. Eto zašto je V. I. Lenjin učio partiju i narod: „... Prihvativši se naše mirne izgradnje, uložimo sve snage da bismo je bez prekida nastavili. Ali istovremeno, drugovi, budite na oprezi i čuvajte odbrambenu sposobnost naše zemlje i naše Crvene armije kao zenicu oka...”

Šireći mirnu socijalističku izgradnju, Komunistička partija i sovjetski narod uvek su se rukovodili tim Lenjinovim instrukcijama. U godinama industrijalizacije zemlje i kolektivizacije poljoprivrede stvoreni su neophodni materijalni uslovi za učvršćivanje odbrane zemlje i snabdevanje oružanih snaga različitim vidovima oružja i borbene tehnike. Tako, na primer, sovjetska industrija aviona je 1930—1931. godine proizvodila 860 aviona godišnje, a već 1935—1937. njena srednja godišnja produkcija iznosila je gotovo 3.600 aviona. Industrija tenkova je za to vreme povećala proizvodnju preko četiri puta.

Pretnja od napada fašističke Nemačke zahtevala je nove mere za ojačavanje odbrane zemlje. Sovjetski narod i ceo sastav Crvene armije samopregorno su se zalagali da svim silama podignu odbrambenu moć svoje otadžbine. Za nešto manje od dve godine pre rata u sastavu oružanih snaga formirano je 125 novih streljačkih divizija.

U periodu 1939—1941. godine je znatno više učinjeno na razvitku odbrambene industrije. U toku tri godine trećeg petogodišnjeg plana godišnji prirast produkcije celokupne industrije iznosio je u proseku 13 procenata, a samo odbrambene — 39 procenata.

Veliki otadžbinski rat bio je najteži od svih ratova koje je ikada preživela naša zemlja. Hitler se sručio na SSSR napadom u kojem su bili uloženi ne samo gigantski vojni naponi fašističke Nemačke, već i sredstva drugih najkrupnijih imperijalističkih država.

Sovjetski narod i njegove oružane snage izdržali su taj udarac. U žestokoj borbi sa podivljalim neprijateljem, savladavši teškoće i nezgode u prvom periodu rata, Sovjetska armija je razbila fašističku armiju i oslobodila celu sovjetsku teritoriju, a zatim je, izvršujući svoj internacionalistički dug, pomagala narodima Rumunije, Bugarske, Poljske, Jugoslavije, Mađarske, Čehoslovačke i nizu drugih zemalja da odbace mrski fašistički jaram.

Rat sa fašističkom Nemačkom završio se potpunom pobedom zemalja antihitlerovske koalicije. Glavni doprinos u postizanju te pobeđe pripada Sovjetskom Savezu, njegovim slavnim oružanim snagama.

Prikazujući tok rata, mnogi buržoaski historičari pokušavaju da stvar predstave tako kao da se glavni ratni okršaji s hitlerizmom nisu dešavali na sovjetsko-nemačkom frontu nego na drugim pozornicama ratnih zbivanja. Ali činjenice odlučno odbacuju ta izmišljanja. Sovjetske oružane snage razbile su u toku rata 507 nemačkih divizija i 100 divizija satelita Nemačke. A američke i engleske trupe razbile su u Zapadnoj Evropi, Severnoj Africi i Italiji manje od 176 divizija.

Pobeda Sovjetskog Saveza u ratu s hitlerovskom Nemačkom kao i slom intervencionista i belogardejaca za vreme građanskog rata, imaju duboke istorijske zakonomernosti. Oni su uslovljeni neospornim prednostima ekonomske i političke organizacije socijalističkog društva, njegovom progresivnom marksističko-lenjinističkom ideologijom. Glavni izvor istorijskih pobeda sovjetskih oružanih snaga, njihove čvrstine i nepobedivosti jeste mudro rukovođenje Komunističke partije Sovjetskog Saveza.

Na početku stvaranja Sovjetske armije i flote stajao je V. I. Lenjin. Osnivač i vođa Komunističke partije i sovjetske države V.I. Lenjin je prvi graditelj sovjetskih oružanih snaga. On je razradio teoriju vojne zaštite socijalističke otadžbine i u praksi pokazao veliku snagu te teorije.

U danima teških iskušenja za sovjetsku domovinu, cela partija postala je smeo i odvažan vojnik. Za vreme građanskog rata i inostrane vojne intervencije, oko 300 hiljada komunista — gotovo polovina celokupnog članstva partije — bilo je u Crvenoj armiji. U velikom otadžbinskom ratu s neprijateljem se borilo oko 60 procenata svih članova partije. Dok je za vreme građanskog rata na svakih 100 boraca u Crvenoj armiji dolazilo 5 komunista, na početku velikog otadžbinskog rata bilo ih je 13, a na kraju — 25. Komunisti su uvek bili na najtežim i najopasnijim delovima fronta i pokazivali primer odvažnosti, neustrašivosti i heroizma. Većinu heroja Sovjetskog Saveza čine komunisti.

Slom fašizma iz osnova je izmenio lice savremenog sveta. Pojava i učvršćivanje svetskog socijalističkog prijateljstva, raspad kolonijalnog sistema imperijalizma, porast svetskog komunističkog i radničkog pokreta — određuje danas karakter svetskog razvitka. U tome je sadržan jedan od najvažnijih rezultata drugog svetskog rata.

Ipak, rukovodeći krugovi imperijalističkih država uporno zatvaraju oči pred lekcijama iz prošlosti — nastavljaju da otvoreno izjavljuju o svojim bezumnim planovima rata protiv SSSR i drugih socijalističkih država.

Zločinačku i sramnu ulogu stisnute pesnice međunarodne reakcije uzeli su danas na sebe imperijalisti SAD. Gnevno ogorčenje čitavog progresivnog čovečanstva izaziva agresija SAD u Vijetnamu. Sovjetski Savez, kao i druge socijalističke

zemlje, čvrsto i dosledno stoji na strani bratske socijalističke zemlje — Demokratske Republike Vijetnam. Sovjetski narod je pružio i ubuduće će pružati svestranu pomoć i podršku herojskom narodu Vijetnama.

Ratna pretnja ponovo je natkrilila evropski kontinent, na kome sve više i više podižu glave snage revanšizma i militarizma u Zapadnoj Nemačkoj. Revizija postojećih državnih granica je osnova zapadnonemačke politike.

Komunistička partija i sovjetska vlada uporno sprovode kurs sprečavanja rata. Učvršćivanje odbrambene moći zemlje i borbene spremnosti sovjetskih oružanih snaga, KPSS razmatra kao glavni zadatak partije i celog sovjetskog naroda.

Oružane snage SSSR danas raspolažu najsavršenijim oružjem i borbenom tehnikom. Sovjetska armija i Ratna mornarica po svojoj snazi i moći ne mogu se uporediti sa stanjem u kome su bile posle završetka velikog otadžbinskog rata.

Glavnu moć sovjetskih oružanih snaga danas predstavljaju raketne jedinice strategijske namene. Za raketno-nuklearno oružje, kojim je snabdevena Sovjetska armija, nema u suštini nedostižnih tačaka na planeti. Neka se na bilo kojoj udaljenosti nalazi agresor — on će u slučaju rata poneti zasluženu kaznu. U toku poslednjih godina raketne jedinice strategijske namene naoružane su novim tipovima raketa sa znatno većim bojevim mogućnostima.

Stvorene su nove rakete s malim gabaritom i s pogonom na čvrsto gorivo, postavljene na motorizovano postolje. One su praktično neulovljive za vazdušne i kosmičke izviđače i kadre su da uništavaju ciljeve na velikom rastojanju.

Na okeanima sveta danas ne postoji područje u kome ne bi mogla da deluje naša podvodna flota nosača raketa.

Savremena sredstva za odbranu zemlje iz vazduha pouzdano obezbeđuju obaranje svakog aviona i mnogih raketa protivničke strane. Konstruisani su i ušli u upotrebu novi veoma efikasni sistemi vazdušne odbrane od raketa i avionski kompleksi. Znatno je povećana efikasnost trupa za odbranu iz vazduha.

Zahvaljujući opremanju super-teretnim, super-soničnim avionima-nosačima raketa i nuklearnim oružjem porasla je moć sovjetskih vojno-vazduhoplovnih snaga. Raketna avijacija je sposobna da pogađa cilj ne zalazeći u zonu neprijateljeve odbrane. U znatnoj meri je obnovljen avionski park ratne, pomorske i transportne avijacije.

Uporedo sa raketnim jedinicama strategijske namene, pridajemo velik značaj i drugim vidovima oružanih snaga — kopnenim jedinicama, jedinicama za protivavionsku zaštitu, avijaciju i mornaricu. Njihova organizacija, tehnička opremljenost i borbene mogućnosti su se isto tako izmenili i porasli. To su u suštini sasvim nove trupe, koje su sposobne da samo-

stalno i u saradnji sa drugim rodovima vojske rešavaju zadatke krupnih strategijskih razmera.

Od bajoneta i mitraljeskih kolica do rakete — to je put sovjetskih kopnenih jedinica. Sada je u njihovom sastavu nov rod vojske — raketne jedinice operativno-taktičke namene, sposobne da uništavaju objekte protivnika na udaljenosti i od nekoliko stotina kilometara. Kopnene jedinice raspolažu ogromnom tenkovskom snagom i prvoklasnom artiljerijom različite namene. Streljačka moć savremene motostreljačke divizije je za četiri puta veća u poređenju s moći mehanizovanog korpusa iz prošlog rata.

I u izgradnji sovjetske mornarice se u potpunosti vodi računa o najnovijim dostignućima nauke i tehnike. Njenu glavnu udarnu snagu čine atomske raketne podmornice. O bojevoj gotovosti i znanju mornara na podmornicama najubedljivije svedoči put oko sveta ispod mora, koji je početkom 1966. godine preduzeo odred atomskih podmornica. Putovanje je trajalo više od mesec i po dana. Podmornice su za to vreme prešle oko 40 hiljada kilometara ne izlazeći na površinu okeana.

Znatno su porasle borbene mogućnosti i jedinica protivavionske zaštite i avijacije.

Nema sumnje u to da radni ljudi Sovjetskog Saveza shvataju da su izdaci za oružane snage neophodni. Oni su svesni da je uzrok tome zategnuta savremena međunarodna situacija. Sovjetske oružane snage treba u svakom trenutku da budu spremne da pruže otpor imperijalističkom agresoru, ukoliko se ovi usude da nasrnu na miran konstruktivni rad naroda Sovjetskog Saveza i naroda celokupne socijalističke zajednice.

Snaga sovjetske avijacije nije samo u prvoklasnoj tehnici i oružju. Mi, naravno, nismo skloni da umanjujemo značaj novih sredstava za vođenje rata, kao što to čine ljudi koji proglašavaju atomsku bombu „tigrom od hartije“. Zauzeti takvu tačku gledišta u vojnoj izgradnji znači podvrgnuti najvećoj opasnosti stvar zaštite mira. Naporedo sa tim, sovjetska vojna nauka polazi od zaključka da s pojavom novih sredstava za oružanu borbu, sudbinu rata neće rešavati sama tehnika nego ljudi koji majstorski vladaju njom, snažni duhom i telom, duboko odani stvari komunizma.

Zlatni fond Sovjetske armije i mornarice čine oficirski kadrovi. U nas je mnogo urađeno, i još se radi, na pripremanju teoretskih i političkih zrelih, otadžbini odanih vojnih kadrova. Danas u armiji i mornarici svaki četvrti oficir ima više vojno ili specijalno obrazovanje. U jedinicama stalno raste specifična težina inženjerijsko-tehničkog sastava.

Neprekidni porast kulture i obrazovanja u SSSR povoljno utiče na nivo opšteobrazovne pripreme vojnika, mornara, podoficira i oficira. Danas preko 90 procenata vojnika i podoficira

ima više i srednje obrazovanje. Popuna armije i flote takvom omladinom omogućuje da se za relativno kratko vreme savlada savremena bojna tehnika.

Sovjetske jedinice, koje stoje na straži mirnog rada svoga naroda, dostojno nastavljaju tradiciju heroja građanskog i velikog otadžbinskog rata. Svima njima su svojstveni visoka politička svest, bezgranična odanost Lenjinovoj partiji komunista i svom narodu, spremnost da sačuvaju tekovine Velikog Oktobra. Samo u toku poslednjih godina više od sedam hiljada sovjetskih vojnih lica nagrađeno je vladinim nagradama za uzorno izvršavanje komandnih zadataka, za uspehe u savlađivanju nove tehnike i za odvažnost i heroizam. Kao i za vreme rata, u prvim redovima oružanih zaštitnika sovjetske otadžbine su komunisti. Šezdeset odsto članova KPSS i kandidata za članove KPSS, koji služe u vojnim jedinicama i na ratnim brodovima, su odlični stručnjaci u svojoj klasi. Komunisti u armiji i floti su siguran oslonac komandirima u obuci i vaspitanju vojnika, i oni nastupaju kao pioniri takmičenja za dostojan doček pedesetogodišnjice sovjetske vlasti i oružanih snaga SSSR.

Sovjetska armija i ratna mornarica, zajedno sa bratskim armijama drugih socijalističkih zemalja, snažna su brana koja zadržava agresivne namere imperijalističkih snaga. Pred pojačanim agresivnim akcijama imperijalizma poseban značaj ima učvršćenje vojne saradnje socijalističkih zemalja. XXII kongres KPSS je istakao da će partija i ubuduće sve raditi da bi se vojna saradnja bratskih socijalističkih zemalja još više razvijala i učvršćivala.

Narodi Sovjetskog Saveza i Jugoslavije, i armije naših zemalja, povezani su tesnim vezama bratskog prijateljstva. Sovjetski ljudi sa osećanjem velike zahvalnosti ističu da su se u teško vreme inostrane vojne intervencije i građanskog rata zajedno s vojnicima mlade Crvene armije požrtvovano borili i jugoslovenski dobrovoljci-internacionalisti.

U bitkama za stvar socijalističke revolucije stekli su vojničku slavu legendarni Aleksa Dundić, Danilo Srđić, Maksim Čanak i mnogi drugi. U razbijanju belogardejske, Kolčakove armije u Sibiru aktivno je učestvovao i Josip Broz Tito. Bratsko prijateljstvo i ratna saradnja naroda i armija Sovjetskog Saveza i Jugoslavije naročito su očvrslili i razvili se u borbi s hitlerovskom Nemačkom.

Jedna od slavnihih stranica u istoriji sovjetsko-jugoslovenskog ratnog prijateljstva za vreme drugog svetskog rata bila je Beogradska operacija, koju su zajednički sprovele sovjetske, jugoslovenske i bugarske jedinice.*

---

* Pod Beogradskom operacijom sovjetski autori podrazumevaju zajedničku operaciju delova 2. ukrajinskog fronta (10. gardijski korpus); osnovnih snaga 3. ukrajinskog fronta (57. armija sastava tri streljačka

Čvrstu osnovu učvršćivanja ratnog prijateljstva sovjetskih oružanih snaga i Jugoslovenske narodne armije danas predstavljaju zajednička obeležja socijalističkog uređenja naših država, jedinstvo cilja borbe za izgradnju socijalizma i komunizma, nenarušivo bratsko prijateljstvo sovjetskog i jugoslovenskog naroda.

Oružane snage sovjetske države, zajedno sa bratskim armijama drugih socijalističkih zemalja, budno stoje na straži mira i bezbednosti naroda, potpuno spremne da zaštite tekovine velike oktobarske socijalističke revolucije.

Maršal Sovjetskog saveza
A. A. GREČKO

korpusa, 4. gardijski mehanizirani korpus, 236. frontovska sd, 5. posebna motostreljačka brigada i 1. gardijski utvrđeni rejon), Dunavske flote, jedinice NOVJ (1. proleterski, 12, 13, 14. udarni korpus — svega 17. divizija) i 2. bugarske armije (sastava 8 divizija i 3 brigade).

Operaciju je obezbeđivala 17. vazдушna armija. Po prostoru operacija je obuhvatala teritoriju od jugoslovensko-rumunske granice i severnog dela jugoslovensko-bugarske granice do Beograda i trajala od 9. do 20. 10. 1945. godine — Primenba redakcije.